

Debatt i tidningen Dagen

Kanske tillhör du kategorin Dagenläsare som följde med i försommarens debatt om evolutionsteorin i kyrkan? Annars följer här en liten resumé av debatten tillsammans med några kommentarer från Genesis redaktion.

Det hela började med att Ingvar Nilsson från Svängsta i Blekinge skrev en debattartikel 30 april¹ där han argumenterade för att en av anledningarna till att unga människor lämnar tron är det som Ingvar kallar "det naturalistiska värdesystemet" och evolutionsteorin som är en integrerad del av det. Med sorg konstaterade han att idén om teistisk evolution (idén att Gud skapade oss och allt annat levande genom metoden evolution) accepterats också "på vissa bibelskolor i vårt land där våra blivande pastorer och ungdomsledare utbildas". (Det där var nog ett understatement från Ingvars sida. Sanningen är nog snarare den att teistisk evolution utgör regel och inte undantag på våra bibelskolor och teologiska utbildningar). Ingvar nämnde även att en amerikansk undersökning visar att evolutionsundervisningen är en framträdande orsak till att unga vuxna lämnar både kyrkan och tron på Gud. Hans recept är att våra ungdomar i stället måste få höra att Bibelns Gud är undrens Gud som skapar genom sitt Ord.

Veckan därpå (7 maj) replikerade 18 forskare och teologer² som menade att det tvärtom "är dags för kristenheten att inta ett mer moget och reflekterat förhållningssätt till dessa frågor" och att det är "oansvarigt av kyrkan att inte ge unga –

och vuxna – teologiska redskap att integrera ett evolutionärt perspektiv på världen med sin kristna tro". De varnade för en bokstavlig läsning av de första kapitlen i 1 Moseboken därför att det får ungdomarna att tro att "kristen tro inte är intellektuellt hållbar", och hänvisade till en annan amerikansk undersökning som visat att en stor andel ungdomar lämnar kyrkan på grund av att den är "anti-vetenskaplig". Man pekade vidare på kyrkofäderna Augustinus och Thomas av Aquino, där den senare betraktade naturen som självskapande därför att Gud enligt honom valt att göra den sådan. Som exempel från modern tid lyfte man fram Faraday Institute for Science and Religion och Francis Collins organisation BioLogos som båda propagerar för teistisk evolutionism. Som slutkläm konstaterade skribenterna att fortbildning av våra förkunnare om evolutionen och att främja den teistiska evolutionen på bibelskolor och andra kristna sammanhang handlar om "pastoralt ansvar och om respekt för sanningen".

18 maj skrev föreningen Genesis ordförande tillsammans med en rad välrenommerade naturvetare och teologer ett svar på de 18 forskarna och teologernas replik.³ De manade till "försiktighet när det gäller att låta dagens vetenskaps-

modeller överordnas vår bibeltolkning och därmed teologi – i all synnerhet när de kräver radikala omtolkningar av Bibelns tydliga utsagor. Det finns anledning att påminna om det bevingade talesättet: 'Den som gifter sig med tidsandan blir snabbt änka.' De pekade på den kritik mot de klassiska evolutionsmekanismerna som idag framförs av evolutionsbiologer själva och konstaterade att det därför är fel tid för kristna att anamma teistisk evolutionism. De betonade även det ironiska i att propagera för mer evolutionsteori i kristna sammanhang när teorin redan idag predikas som en vetenskaplig sanning vid de flesta bibelskolor och teologiska utbildningar. Tvärtom, skrev man, är det så att elever och förkunnare i stället behöver presenteras fler perspektiv än det teistisk-evolutionistiska och hänvisade till boken "Fyra kristna diskuterar: skapelse och evolution" (Apologia, 2020) som en god startpunkt för en fortsatt dialog.⁴ De efterlyste en oberoende undersökning om skälen till varför unga lämnar tron och avslutade med konstaterandet att "våra barn och unga behöver utrustas med redskap att skilja mellan vad som är fakta och spekulation i den evolutionära berättelsen, med kännedom om vetenskapens begränsningar och med en fast och välgrundad tro på Bibelns tillförlitlighet" och tron på miraklernas Gud.

I sitt svar 26/5 replikerade⁵ de 18 med att hänvisa till den vetenskapliga konsensusen om allt livs gemensamma ursprung och jordens och universums höga ålder. De förordade en "samverkansmodell" i stället för en "konkurrensmodell" mellan tro och vetenskap och upprepade sin tes att bibeltolkningen måste integreras med vad modern naturvetenskap säger. De ansåg att vårt förhållningssätt är liktydigt med att "säga nej till vetenskapen eller ignorera den".

Tyvärr tillät inte Dagens debattriktlinjer någon ytterligare replik, men hade möjligheten funnits skulle vi naturligtvis ha hävdad det grundlösa i en sådan beskyllning. Vi hade påtalat misstaget de 18 begär när de hanterar begreppen vetenskap och evolution som om de vore synonyma. Det är nämligen bara då som evolutionskritik kan misstolkas som vetenskapskritik. Vi skulle även ha noterat att den av dem föreslagna "samverkansmodellen" riskerar att bli motsägelsefull eftersom den tvingar till godtyckliga bedömningar om vilka av Bibelns mirakel som ska anses trovärdiga och vilka som "måste" vara uppdiiktade; i synnerhet då "etablerad vetenskap" knappast går att använda som norm eftersom sekulär vetenskap inte erkänner mirakel över huvud taget.

I stället fick Ingvar Nilsson nu tillfälle att framföra sin sammanfattande slutreplik⁶ där han bland annat konstaterade att "[det inte är] ett dugg konstigt om ateister är angelägna

om att hålla fast vid en evolutionär syn på skapelsen även om nya forskningsrön visar på dess stora brister. De har inget val. Gud finns ju inte. Men det som förvånar mig är att så många kristna gör det. Och inte nog med det – man vill inte ens att andra alternativ ska få diskuteras i våra kyrkor. Var någonstans ska våra ungdomar då kunna göra det? I skolan är det ju inte tillåtet". Han konstaterar sedan att "[g]od vetenskap utgår från att vår kunskap är bristfällig och all trovärdig vetenskap välkomnar kritisk granskning" och att det är "problematiskt att de 18 skribenterna motsätter sig en allsidig dialog om biblisk skapelsesyn och ett kritiskt förhållningssätt till den sekulära berättelsen om vårt ursprung".

Och med det var debatten över för den här gången. Summa summarum: Det blir ännu en gång uppenbart att föreställningen om livets gemensamma evolutionära ursprung (och därmed även jordens höga ålder) tas för så givna av många kristna idag att de gjorts normerande för hur vi ska tolka och förstå vår Bibel. Oviljan att förhålla sig kritiskt till evolutionsteorin leder ofrånkomligen dit. Den här debatten måste fortsätta och trenden med den teistiska evolutionens ökande inflytande i våra kyrkor bemötas och brytas – för barnens och ungdomarnas skull. Och inte minst för sanningens skull.

/Redaktionen

NOTER:

1. <https://www.dagen.se/debatt/2021/04/30/evolutionsteorin-le-der-unga-bort-fran-tron/> (kortare: krymp.nu/20Q)
2. <https://www.dagen.se/debatt/2021/05/07/ett-svek-om-unga-inte-far-lara-sig-att-kristen-tro-ar-forenlig-med-vetenskap/> (kortare: krymp.nu/2OR)
3. <https://www.dagen.se/debatt/2021/05/18/vetenskapen-har-begransning-ar-lar-unga-skilja-pa-fakta-och-spekulation-om-evolutionsteorin/> (kortare: krymp.nu/2OS)
4. Vi kunde ha betonat det anmärkningsvärda i att de 18 valde att inte ens nämna denna bok, trots att två av de fyra författarna till den fanns med som undertecknare (Lars Gunther och Sebastian Ibstedt), men vi valde att inte göra det. Det förefaller uppenbart att ledande gestalter inom dagens svenska teologi vill förtiga det kreationistiska alternativet.
5. <https://www.dagen.se/debatt/2021/05/26/fortroendekris-for-unga-nar-pas-torns-ord-motsager-vetenskapen/> (kortare: krymp.nu/2OT)
6. <https://www.dagen.se/debatt/2021/06/04/bara-guds-ord-och-anden-ger-sanna-svar/> (kortare: krymp.nu/2OU)